

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

AJÁNLÁSA

a bankszektor hagyatéki ügyintézésével összefüggő egyes adatvédelmi követelményekről

A pontos jogszabályi hivatkozásokat a Melléklet tartalmazza.

I. Az ajánlás kibocsátásának körülményei

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) bejelentés érkezett az egyik bank által az örökség átadásához elvárt dokumentumokkal összefüggésben. Problémaként merült fel, hogy a bank nem fogadja el a hagyatékátadó végzés közjegyző által hitelesített olyan másolatát, amelyben megismerhetetlenné van téve minden egyéb – a bank által kezelt örökrészen kívüli – vagyonelem, így a bank olyan adatokhoz is hozzájut, amelyek megismerése nem indokolt, és amelyet az örökös önként nem adna át.

A Hatóság hivatalból hatósági ellenőrzést és eljárást indított, és megvizsgálta az örökrész átvételéhez szükséges dokumentumokkal, valamint a hagyatékátadó végzéssel kapcsolatos előzetes, általános tájékoztatás adatvédelmi megfelelőségét az adott banknál.

A hatósági ellenőrzés során kiderült, hogy az örökrész igazolásához a bank számára elegendő a kivonatolt hagyatékátadó végzés, a teljes végzés benyújtása nem szükséges. A Hatóság továbbá az eljárás során arra a következtetésre jutott, hogy az adattakarékosság elvével, illetve a jogalappal összefüggésben azonosítható olyan kockázat, amely indokolttá teszi a hagyatéki eljárással, ezen belül is különösen a hagyatékátadó végzéssel kapcsolatos adatkezelés felülvizsgálatát és egységes jogalkalmazási szempontok kialakítását.

E körben figyelembe kellett venni azt is, hogy az azonosított kockázat nem kizárólag egy bank egyedi gyakorlatából eredhet, hanem általánosabb szinten, az egész pénzügyi szektort is érintheti. A közjegyzői eljárásban keletkező irat, az ügyfél által benyújtott irat vagy annak másolata, valamint a banki ügyintézéshez ténylegesen szükséges adattartalom egymáshoz való viszonya olyan kérdés, amely egységes szempontok kialakítását indokolja.

A Hatóság álláspontja szerint e kérdés rendezése az egyedi hatósági eljáráson túl, általános iránymutatás útján biztosítható megfelelően, mivel a hagyatéki ügyintézés során követendő adatkezelési gyakorlat az egész bankszektor, valamint a hagyatéki eljárásban részt vevő további szereplők eljárását is érinti.

A fentiekre tekintettel a Hatóság az Infotv.-ben meghatározott feladatkörében¹, valamint hatáskörére² figyelemmel indokoltnak tartja, hogy az adattakarékosság elve és az adatkezelés jogalapjai kapcsán felmerülő kérdések rendezése céljából az alábbi ajánlást bocsássa ki a bankszektor hagyatéki ügyintézésével összefüggő adatkezelési gyakorlatával kapcsolatban, az egységes gyakorlat kialakítása érdekében.

Az ajánlás célja, hogy a Hatóság a különféle szempontok együttes értékelésével a szektor számára egységes, a gyakorlatban hasznosítható javaslatokat fogalmazzon meg.

¹ Infotv. 38. § (2) és (2a) bekezdésében

² Infotv. 38. § (4) bekezdés a) és c) pontjában

II. Az adattakarékosság elve³

Egy bank hagyatéki ügyintézés két fő esetkörben végez:

- ha a bank ügyfele elhalálozik és a bank hagyatékként átadandó vagyont (pénzt, értékpapírt stb.) kezel,
- ha az elhalt ügyfél felé követelése van a banknak és ezen igényét az örökös (vagy örökösökkel) szemben szeretné érvényesíteni.

A hagyatékátadó végzés több módon kerülhet a pénzügyi intézmény birtokába:

- a végzést az eljáró közjegyző küldi meg közvetlenül a pénzügyi intézmény részére,
- a hagyatékátadó végzést az örökös bocsátja a pénzügyi intézmény rendelkezésére személyesen, postai úton vagy az intézmény által biztosított egyéb ügyintézési csatornán keresztül.

A Hatóság azt tapasztalta, hogy a bank – bizonyos esetekben, pl. ha nincs követelése az elhalt ügyfél felé – az ügyfelek számára lehetővé teszi a kivonati forma benyújtását, a gyakorlatban azonban előfordul, hogy mégis a bank tudomására jut a teljes irat, pl. az örökösök a rendelkezésükre álló jogerős végzéssel még azt megelőzően keresik fel a bankfiókot, hogy az közvetlenül a közjegyzőtől megérkezne a bankhoz. Szintén előfordul, hogy az ügyfelek postai úton küldik meg a dokumentumokat, ideértve a hagyatékátadó végzés teljes példányát is. Emellett a közjegyzők is gyakran a hagyatékátadó végzés teljes példányát továbbítják a bank részére.⁴

Tehát a hagyatéki eljárások során előfordul, hogy az örökös vagy a közjegyző a teljes hagyatékátadó végzést küldi meg a bank részére olyan esetben is, amikor az adatkezelési cél eléréséhez – például örökshagyói tartozás hiányában – a végzés teljes tartalmának kezelése nem szükséges. Ilyen esetben a végzés egyrészt az örökösök olyan adatait is tartalmazza, melyek a banki hagyatékátadáshoz, a hagyatéki ügyintézéshez nem szükségesek, azon túlmutatnak. Másrészt, a végzés nem csak az örökösök adatait tartalmazhatja, hanem olyan további személyes adatokat is, amelyek kezelése az adott ügy intézéséhez nem releváns. Ide tartozhatnak különösen az ún. „meghagyás” körében rögzített, adott esetben kifejezetten személyes, érzékeny tartalmú információk, vagy egyéb információk, pl. a hagyatéki eljárás során feltüntetett költségekre vonatkozó adatok (például a sírköves vállalkozó díja).

Az adatvédelmi szabályozás az adatelven és nem az iratelven alapul. Ennek megfelelően az, hogy a hagyatékátadó végzés tartalmazza azokat az adatokat, amelyek a hagyatéki eljárás lefolytatásához szükségesek, nem jelenti azt, hogy a hagyatékátadó végzésben rögzített összes személyes adat, tehát az irat egész tartalmának kezelésére is jogosult lenne a bank. Az adatelv alapján ennek megfelelően a szükségtelen adatokat ki kell takarni az adott iratból. Az irat hitelességének megállapítása figyelembe vehető érdek a bank oldaláról, azonban az örökösre vonatkozó érzékeny, a hagyatéki eljárás szempontjából szükségtelen adatok nem képezhetik az eljárás részét, nem kerülhetnek be a bank papír alapú és elektronikus nyilvántartásába sem.

III. A hagyatéki ügyintézéssel kapcsolatos adatkezelés jogalapja

³ GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pont

⁴ Ezen gyakorlattal kapcsolatos kérdéseket az ajánlás IV. fejezete részletesen ismerteti.

Az adatkezelés jogszerűségének alapvető követelménye, hogy a személyes adatok kezelésére az általános adatvédelmi rendeletben (a továbbiakban: GDPR vagy általános adatvédelmi rendelet) ⁵ meghatározott valamely jogalap alapján kerüljön sor. A hagyatéki ügyintézés, illetve annak mozzanatai során több, egymástól eltérő rendeltetésű adatkezelési művelet valósulhat meg, amelyek jogalapját megfelelően mérlegelve kell meghatározni.

A hagyatéki ügyintézés során felmerülhet különösen az elhalálozás tényének bejelentéséhez és hitelt érdemlő megállapításához, a hagyatéki dokumentumok átvételéhez, az örökös minőség és az örökrész megállapításához, a hagyaték átadásához vagy kifizetéséhez, továbbá a pénzügyi intézmény hagyatéki hitelezői igényének, illetve az örökhagyóval szemben fennálló követelésének érvényesítéséhez kapcsolódó adatkezelés.

A GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti jogalap akkor alkalmazható, ha az adatkezelés az adatkezelőre irányadó, uniós vagy tagállami jogban meghatározott jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges, jelen esetben ilyenek lehetnek a Ptk. öröklési szabályai, illetve a Pmt., valamint a Számviteli tv. rendelkezései. E jogalapra alapított adatkezelés kereteit ezért az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések, valamint az azok teljesítéséhez objektíve szükséges adatok köre határozza meg. A jogszabályi kötelezettség nem alapozhatja meg olyan személyes adatok kezelését, amelyek az adott kötelezettség teljesítéséhez nem szükségesek.

A GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogos érdek lehet alkalmazható többek között az elhalálozás tényének ellenőrzéséhez, a hagyatéki iratok értékeléséhez (az örökrész megállapítása érdekében), az örökös jogosultság megállapításához, valamint a bank követeléseinek előterjesztéséhez és érvényesítéséhez kapcsolódó adatkezelések esetében. E jogalap alkalmazásának feltétele azonban, hogy az adatkezelő konkrét és valós jogos érdeket azonosítson, az adatkezelés e jogos érdek érvényesítéséhez szükséges legyen, továbbá az érdek mérlegelés alapján az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdeke elsőbbséget élvezzen az érintett olyan érdekeivel vagy alapvető jogaival és szabadságaival szemben, amelyek a személyes adatok védelmét teszik szükségessé.

A GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja a hagyatéki ügyintézés során csak olyan adatkezelési műveletek tekintetében alkalmazható, amelyek az érintett örökössel fennálló szerződés teljesítéséhez, vagy az örökös kérésére, a vele történő szerződéskötést megelőző intézkedések megtételéhez szükségesek. Ilyen eset merülhet fel például akkor, ha az örökös az örökhagyó valamely szerződéses kötelezettségébe lép, a fennálló hitel rendezése érdekében a pénzügyi intézménnyel szerződést köt, vagy az örökölt pénzeszköz elhelyezésére, illetve valamely banki szolgáltatás igénybevételére irányuló szerződés megkötését kezdeményezi. Önmagában azonban az örökös minőség megállapítása, a hagyatékhoz tartozó banki vagyon azonosítása, valamint az örökrész átadása vagy kifizetése nem alapítható automatikusan a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontjára, illetve ezen jogalap nem terjeszthető ki automatikusan az örökhagyóra, más örökösökre vagy a hagyatéki iratokban szereplő további személyekre vonatkozó adatok kezelésére.

Amennyiben az adatkezelő a választott jogalap által meghatározott szükségességi körön túl, további adatokat kezel, e készletező adatkezelésre az adott jogalap nem terjed ki. A jogalap fennállása ezért szorosan összefügg az adattakarékosság követelményével⁶: a jogalap csak az adott cél által meghatározott, ahhoz elengedhetetlenül szükséges adatkör kezelését alapozza meg, az azon túlterjeszkedő adatkezelés jogalap nélkülinek minősülhet.

⁵ GDPR 6. cikk (1) bekezdés

⁶ Ennek ismertetését az ajánlás II. fejezete részletezi.

III.1. Az adatkezelési tájékoztatásra vonatkozó követelmények, különös tekintettel az adatkezelés jogalapjára

A megfelelő tájékoztatás rendszere az általános adatvédelmi rendeletben azt szolgálja, hogy az érintett tudatában lehessen annak, hogy mely személyes adatait, mely adatkezelő és mely célból, mely jogalappal, milyen időtartamban fogja kezelni. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy az adatalany olyan helyzetben legyen, hogy érintetti jogait érdemben gyakorolni tudja. E jogosultságok teszik lehetővé az adatalanyok számára azt, hogy a tervezett adatkezelés körülményeit már annak megkezdése előtt megismerhessék, illetve, hogy ténylegesen is ellenőrizhessék azt annak teljes tartama alatt, valamint, hogy esetleges további jogaikat gyakorolhassák, így például jogorvoslatot vehessenek igénybe.

A GDPR előírja, hogy az adatkezelőknek minimálisan mely adatkezelési körülményekről kell tájékoztatniuk az érintetteket, ez azonban nem jelenti korlátját annak, hogy az adatkezelő ennél részletesebb tájékoztatást adjon.⁷ A hiányos, vagy nem egyértelmű tájékoztatás – különösen, de nem kizárólag a cél és jogalap tekintetében – közvetlenül befolyásolhatja az érintetti jogok érvényesíthetőségét.

Önmagában nem biztosít megfelelő átláthatóságot az olyan általános tájékoztatás, amely a konkrét jogalap feltüntetése helyett más dokumentumra vagy az adatkezelő általános adatvédelmi tájékoztatójára utal vissza. A kereszthivatkozásokon alapuló tájékoztatási rendszer különösen abban az esetben lehet aggályos, ha a hivatkozott dokumentum több lehetséges jogalapot sorol fel, de nem teszi egyértelművé, hogy azok közül az adott adatkezelési műveletre, célra vagy érintetti körre melyik vonatkozik. Az érintettől nem várható el, hogy több dokumentum együttes értelmezésével, illetve az azokban felsorolt jogalapok közül következtetés útján állapítsa meg személyes adatai kezelésének jogalapját.

Nem tekinthető megfelelőnek az olyan megfogalmazás sem, amely szerint az adatkezelés valamely jogalapon „elsődlegesen” történik, amennyiben a tájékoztatás nem határozza meg egyértelműen, hogy mely esetekben és milyen feltételek fennállása esetén kerül sor más jogalap alkalmazására. Az ilyen megfogalmazás bizonytalanná teszi az adatkezelés jogalapját, és nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az adatkezelő az egyes adatkezelési műveleteket pontosan mely GDPR szerinti jogalapra alapítja.

A jogalap egyértelmű megjelölésének hiánya nem pusztán formai hiányosság. Az érintett csak a konkrét adatkezelési célhoz rendelt jogalap ismeretében képes átlátni az adatkezelés jogszerűségi kereteit, az adatkezelő jogait és kötelezettségeit, valamint az őt megillető érintetti jogok gyakorlásának feltételeit. Az átlátható tájékoztatás ezért megköveteli, hogy az adatkezelő az egyes adatkezelési célokhoz külön-külön rendelje hozzá az alkalmazott jogalapot, és kerülje a több lehetséges jogalapot általánosan, azok alkalmazási körének elhatárolása nélkül felsoroló tájékoztatást.

IV. A közjegyzői eljárással kapcsolatos megállapítások

IV.1. A közjegyzők szerepe a hagyatéki eljárásban

A közjegyző az eljárása során csak a törvénynek van alávetve és nem utasítható⁸. Ebből

⁷ Lásd az ajánlás mellékletét a GDPR 12-14 cikkről.

⁸ A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2. §

következően a közjegyző a hagyatékátadó végzést csak a törvényben meghatározott jogosultak és hatóságok részére kézbesítheti, illetve ezek irányába intézhet e tárgykörben megkeresést.

A hagyatéki eljárást a közjegyző folytatja le, az irányadó törvényi szabályozás kifejezetten rögzíti azt az egyébként a GDPR-ból is következő előírást, hogy az eljárás során köteles gondoskodni az örökhagyó és a hagyatéki eljárásban érdekelt személyes adatainak védelméről.⁹

Amennyiben a hagyatéki eljárásban az adatok átadása, okirat bemutatása vagy nyilatkozattétel céljából kiadott megkeresés személyes adatok közlésére vonatkozik, a közjegyző feladata annak biztosítása, hogy a megkeresés kizárólag olyan és annyi személyes adatra terjedjen ki, amely a megkeresés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. Ebből adódóan a közjegyző az alábbi esetekben ügyel arra, hogy a hagyatékátadó végzés csak a megkeresés céljából szükséges adatokat tartalmazzon:

- ha a közjegyző végzése több személyt, vagyontárgyat, illetve ügyet érint, és a végzésben foglalt egyes rendelkezések alapján történő intézkedésekhez a végzés rendelkező részét az abban foglaltak végrehajtása érdekében valamely hatóság, intézmény vagy egyéb, az intézkedésben érdekelt részére meg kell küldeni, a közjegyző a teljes végzés helyett kizárólag az adott személyre és vagyontárgyra vonatkozó, az intézkedés foganatosításához szükséges kivonatot továbbítja,¹⁰
- ha a közjegyzőnek hatósági megkeresés alapján vagy az érdekelt kérelmére igazolnia kell a hagyaték egészében vagy annak valamely részében fennálló öröklési rendet, szintén csak a végzésnek azt a kivonátát továbbítja, amely az adott személyre és vagyontárgyra vonatkozó, a megkeresés vagy a kérelem teljesítéséhez szükséges adatokat és rendelkezéseket tartalmazza.¹¹

IV.2. A hagyatékátadó végzés kézbesítése és rendelkezésre bocsátása a bank eljárási pozíciója szerint

Kézbesítés útján kell közölni a hagyatékátadó végzést vagy az eljárást befejező egyéb végzést a hagyatéki eljárásban érdekelttekkel.¹² A hagyatéki eljárásban érdekelt, aki az öröklésben érdekelt,¹³ tehát az is, aki az eljárásban hagyatéki hitelezőként lépett fel. Hagyatéki hitelező az, aki a hagyatékátadási teher, valamint az örökhagyó tartozásainak megfizetése iránti igényét a hagyatéki eljárásban előterjesztette.¹⁴ A hagyatékátadó végzés két esetben kerül a pénzügyi intézmény birtokába:

Abban az esetben, amennyiben az adott pénzügyi intézmény hagyatéki hitelezőként lép fel a hagyatéki eljárásban, úgy a közjegyző a teljes hagyatékátadó végzést kézbesíti részére (ennek tipikus esete, amikor a hitelintézet felé tartozása áll fenn az örökhagyónak, aki a követelését a hagyatékátadó végzés alapján örökösökkel szemben érvényesíteni kívánja).

A másik esetben a bank – bár vezet számlát az örökhagyó javára – hagyatéki hitelezőként nem lép fel. Ilyenkor a hagyatéki eljárásban a bankszámla és a számlakövetelés átadására kerül sor

⁹ Hetv. 14. §

¹⁰ Hetv. 18. § (1) bekezdés

¹¹ Hetv. 18. § (2) bekezdés

¹² Hetv. 90. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontja)

¹³ Hetv. 6. § (1) bekezdés d) pont da) alpontja) és l) pontja,

¹⁴ Hetv. 6. § (1) bekezdés e) pont ea) alpontja

az örökösök részére. Ahhoz azonban, hogy az örökösök a bankszámláról és a számlakövetelésről rendelkezni tudjanak, a pénzügyi intézmény felé igazolniuk kell örökösi minőségüket.

A hagyatéki eljárás befejezését követően (függetlenül attól, hogy a bank fellép-e hitelezőként), ha a bank az örököstől az örökösi minősége igazolásához a közjegyző által kiállított, hiteles, jogerős hagyatékátadó végzést (kiadmányt) követel meg, akkor az örökös kénytelen a saját példányait a pénzügyi intézmény rendelkezésére bocsátani. A kialakult gyakorlat szerint a bank ezt követően megtartja mind hagyatékátadó végzést, mind a jogerőt megállapító végzést.

A pénzügyi intézménynek a hagyatéki eljárásban betöltött szerepe a tájékoztatási gyakorlatára is kihat, ezért a tájékoztatásra vonatkozó eljárási szabályokat az eljárásban elfoglalt pozíciójához igazodva kell kialakítania.

IV.3. A kivonatra vonatkozó szabályok

Amennyiben a bank részéről nem merül fel követelési igény, az örökösök kielégítése céljából elfogadja a közjegyző által kiállított kivonatot is. Ha az örökös a hagyatékátadó végzésről kivonatot kér, abban az esetben a közjegyző – korlátozott adattartalommal – a kivonatot kiállítja.

A hagyatékátadó végzések hiteles kivonatolásával kapcsolatos szabályokat a Hetv. 18. §-a¹⁵, a hagyatéki eljárásra vonatkozó adatkezelési szabályokat a Hetv. VII. fejezete tartalmazza. A Pp. rendezi az iratbetekintésre jogosultak körére, az iratbetekintés jogának terjedelmére és a személyes adatok kezelésének időtartama és terjedelmére vonatkozó szabályokat¹⁶.

Az adott kivonat elkészítésének idejét és közjegyzői díját többek között a hagyatékátadó végzés oldalszáma és a kivonat tárgyaként szereplő vagyontárgyak mennyisége is befolyásolhatja. A közjegyzői díj jogszabály alapján megállapított hatósági díj¹⁷. A kiadmány (kivonat) hitelesítése esetén a munkadíj oldalanként 750,- Ft¹⁸, ehhez adódik hozzá a költségátalány¹⁹, valamint a készkiadások díja, ideértve a leírási díjat²⁰, melynek összege oldalanként 230,- Ft.

IV.4. A felmerült problémák

A Hatóság tapasztalata szerint a közjegyzők a Hetv. rendelkezése²¹ ellenére gyakran a hagyatékátadó végzés teljes példányát továbbítják a banknak, annak ellenére, hogy a bank a hagyatéki eljárásban nem minősül érdekeltnek, így a végzés teljes tartalmának továbbítása nem indokolt. Továbbá a közjegyzők jellemzően az örökösök kifejezett kérésére és költségére készítik el a hagyatékátadó végzés kivonatolt változatát. Emellett a kivonat igénylése késlelteti az örökös örökrészhez való hozzájutását. Tehát a gyakorlatban a kivonati formáról az örökösöknek kell gondoskodni, annak többletköltségét is ők kötelesek megfizetni, annak ellenére, hogy a Hetv. feladatul írja elő a közjegyzőknek a kivonat készítését.

¹⁵ A Hetv. 18.§ (1) bekezdése.

¹⁶ Pp. 162. §

¹⁷ A közjegyzői díjszabásról szóló 22/2018. (VIII. 23.) IM rendelet (a továbbiakban: Díjr.) szerinti hatósági díj

¹⁸ Díjr. 33. § (1) és (3) bekezdés

¹⁹ Díjr. 18. § (1) bekezdése

²⁰ Díjr. a 17. § (1) bekezdése

²¹ Hetv. 18.§ (1) bekezdése

Emellett a Hetv. sem ad felhatalmazást arra, hogy a közjegyző a hagyatéki eljárás lezárását követően a teljes hagyatékátadó végzést egy olyan banknak küldje meg, amely az eljárásban nem volt érdekelt. Ugyanis a Hetv. az eljárást befejező intézkedéseknél²² felsorolja azokat a szerveket, amelyek részére a közjegyzőnek továbbítani kell a teljes hagyatékátadó végzést. Ilyen szerv a közhiteles nyilvántartást vezető hatóság, a cégbíróság vagy az adóhatóság, azonban a bankok nem szerepelnek a Hetv. 91-92. § szerinti felsorolásban. Ennek ellenére továbbítja a közjegyző vagy az örökös a teljes végzést a hagyatéki eljárásban részt nem vevő bank részére.

Így, függetlenül attól, hogy a bankok az ügyfelek felé lehetővé teszik a kivonati formát vagy sem, gyakran előfordul, hogy mégis a bank birtokába jut a teljes irat. A hatósági eljárásban megkeresett bank szerint az örökösök számára is ezen típusú dokumentumok állnak rendelkezésre leggyakrabban, így ők is ezt tudják a bank számára benyújtani.

Az örökrész igazolása esetén a bankok a kapott iratok alapján tudnak eljárni, hagyatkozva a közjegyzői rendszer hivatásrend-jellegére, a közjegyzők szakértelmére, jogkövetőnek vélt magatartására, és nincs lehetőségük utasítást adni az eljáró közjegyző részére.

V. A Hatóság ajánlásai és intézkedési javaslata

V.1. Az előzőekben kifejtettre figyelemmel a Hatóság az Infotv. 38. § (4) bekezdés c) pontjában biztosított felhatalmazással élve fogalmazta meg az alábbi **ajánlásait a bankok számára**:

1. A Hatóság indokoltnak tartja, hogy a bankok vizsgálják felül a hagyatéki ügyintézővel kapcsolatos valamennyi releváns adatkezelési folyamatot, illetve tegyenek olyan technikai-szervezési intézkedéseket, amely által az adatkezelést összhangba hozzák az adatvédelmi követelményekkel, továbbá kialakítanak olyan belső adatkezelési folyamatokat, amelyek kizárják a szükségtelen személyes adatok kezelését. A Hatóság ennek teljesítéseként jó megoldásnak tekinti például, hogy – minden körülmény együttes értékelése után – a bank a benyújtott végzés releváns adatokat tartalmazó kivonatát készíti el és kizárólag azt teszi az ügyviteli rendszerben hozzáférhetővé, vagy a hiteles másolat elkészítését követően visszaszolgáltatja az ügyfél részére.

2. A Hatóság ajánlja, hogy a bankok alakítsanak ki olyan belső szabályozást, eljárásrendet, amely biztosítja, hogy a hagyatéki ügyintézéshez ténylegesen csak a szükséges adatokat tartalmazó kivonat vagy másolat váljon kizárólagosan az ügyirat részévé. A banknak ezért az egyes hagyatéki ügyintézési helyzetekben kell meghatároznia, hogy a hagyatékátadó végzés mely adatai szükségesek (figyelemmel különösen a bank adott ügyben fennálló pozíciójára és az ügyintézés céljára). Ennek megfelelően a banknak célszerű kialakítania dokumentumigényét és belső eljárásait oly módon, hogy amennyiben a teljes hagyatékátadó végzés kezelése nem szükséges, annak bekérésére és megőrzésére ne kerüljön sor. Ennek kapcsán továbbá indokolt lehet annak vizsgálata is, hogy az adatvédelmi követelményének érvényesítése – így különösen a hagyatékátadó végzés kivonati formában történő benyújtása vagy a banki ügyintézéshez nem szükséges adatok kitakarása – milyen adminisztratív vagy anyagi terhekkel járhat az örökösök, illetve más érintettek számára, valamint milyen eljárási és működési szempontokat vethet fel a bank oldalán.

²² Hetv. 91-92. §

3. A Hatóság ajánlja, hogy a bankok alakítsanak ki olyan belső szabályozást és eljárásrendet, amely lehetővé teszi a hagyatéki ügyintézéshez szükséges adatokat tartalmazó kivonat vagy – amennyiben az irat hitelességének megfelelő ellenőrizhetősége biztosított – a szükségtelen személyes adatok kitakarásával készült másolat elfogadását. A bank ne követelje meg a teljes hagyatékátadó végzés benyújtását olyan esetben, amikor az ügyintézés célja korlátozottabb adattartalom alapján is elérhető.

4. A fenti pontos végrehajtása során figyelembe veendő, hogy az adatvédelmi követelmények teljesítését szolgáló megoldások ne eredményezzenek az érintettek számára indokolatlan többletterhet vagy költséget, ugyanakkor ne járjanak a bank számára sem aránytalan adminisztratív teherrel, miközben biztosított marad az irat hitelessége és a hagyatéki ügyintézés hatékony lefolytatása.

5. A bankoknak a fenti eljárások kialakítása során olyan megoldások alkalmazására célszerű törekednie, amelyek az adattakarékosság követelményét lehetőség szerint már az adatok bank általi megszerzését megelőzően érvényesítik. Ennek során ugyanakkor arra is figyelemmel kell lennie a banknak, hogy az alkalmazott megoldások az örökösök vagy más érintettek számára ne járjanak indokolatlan többletköltséggel, adminisztratív teherrel vagy a hagyatéki ügyintézés szükségtelen elhúzódtásával. Amennyiben a teljes hagyatékátadó végzés a bank erre irányuló kérése nélkül mégis a bank birtokába kerül, a banknak szükséges gondoskodnia arról, hogy az ügyintézéshez nem szükséges személyes adatok további kezelése és hozzáférhetősége a szükséges mértékre korlátozódjon.

6. A Hatóság ajánlja, hogy a bankok közérthető módon tájékoztassák az örökösöket a hagyatéki ügyintézés menetéről és a szükséges dokumentumokról, külön- külön ismertetve az örökrész átvételével, illetve az örökhagyó tartozásaival kapcsolatos ügyintézéseket. A tájékoztató(k)ban kiemelésre ajánlott, hogy a bankok az örökrész átvételéhez elfogadják a közjegyző által, a jogerős hagyatékátadó végzésből készített, a banki termékeket tartalmazó kivonatos végzést. A hagyatéki ügyintézésről szóló tájékoztatást a bankok megtehetik egy dokumentumban, vagy külön dokumentumokban. Az utóbbi esetben a Hatóság kívánatosnak tartja, hogy a bankok a hagyatéki ügyintézésről egy általános tájékoztatást, az adatkezelési folyamatról pedig egy egyedi adatkezelési tájékoztatást nyújtsanak, valamint ügyeljenek a bankok arra, hogy honlapjukon egy helyen ismertessék a hagyatéki ügyintézéssel összefüggő valamennyi dokumentumot, továbbá a hagyatéki ügyintézésről szóló tájékoztató tartalmazzon hivatkozást az egyedi adatkezelési tájékoztatóra. Az adatkezelési tájékoztató elkészítése során a Hatóság ajánlja, hogy a bankok hagyatéki ügyintézési folyamatokra lebontva mutassák be az adatkezelés körülményeit (azaz az adatkezelés célját, jogalapját, a kezelt adatok körét, adatkezelés időtartamát), illetve jelöljék meg az adatok forrását. Emellett a Hatóság javasolja, hogy a bankok készítsenek a várható örökösök részére hagyatéki ügyintézésről szóló általános tájékoztatót.

V.2. A fentiekre tekintettel a Hatóság ajánlásai a közjegyzők számára:

1. A Hetv. 18. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az adattakarékosság elvének érvényesülése érdekében a közjegyzők a hagyatékátadó végzésből kizárólag az adott személyre és vagyontárgyra vonatkozó, az intézkedés foganatosításához szükséges adattartalmat magában foglaló kivonatot küldjék meg a hatóságoknak, intézményeknek vagy egyéb érdekeltnek, amennyiben a teljes végzés megküldése az adott cél eléréséhez nem szükséges.

2. A pénzügyi intézmény részére megküldendő kivonat adattartalmának meghatározása során a közjegyzők vegyék figyelembe a pénzügyi intézmény adott hagyatéki ügyben fennálló

pozícióját és az intézkedés célját. Ennek megfelelően eltérő adattartalom lehet szükséges például akkor, ha a pénzügyi intézmény az örökhagyó pénzügyi eszközeit kezeli, illetve akkor, ha az örökhagyóval szemben fennálló követelés jogosultjaként érintett a hagyatéki eljárásban.

3. A Hatóság ajánlja, hogy a közjegyzők megfelelő időben és közérthetően tájékoztassák az örökösöket a hagyatéki ügyintézés menetéről, a szükséges dokumentumok benyújtásáról, a korlátozott adattartalmú kivonat igénylésének lehetőségéről és feltételeiről, továbbá törekedjenek olyan egységes gyakorlat kialakítására, amely elősegíti a kivonati forma alkalmazását. A kivonati forma alkalmazása lehetőség szerint ne járjon az örökösök számára indokolatlan többletköltséggel, adminisztratív teherrel vagy olyan késedelemmel, amely szükségtelenül hátráltatja a hagyatéki ügyintézését. A hagyatéki ügyintézésről szóló tájékoztatást a közjegyzők megtehetik egy dokumentumban, vagy külön dokumentumokban. Az utóbbi esetben a Hatóság kíváncsúnak tartja, hogy a közjegyzők a hagyatéki ügyintézésről egy általános tájékoztatást, az adatkezelési folyamatról pedig egy egyedi adatkezelési tájékoztatást nyújtsanak, valamint ügyeljenek a közjegyzők arra, hogy honlapjukon egy helyen ismertessék a hagyatéki ügyintézéssel összefüggő valamennyi dokumentumot, továbbá a hagyatéki ügyintézésről szóló tájékoztató tartalmazza hivatkozást az egyedi adatkezelési tájékoztatóra. Az adatkezelési tájékoztató elkészítése során a Hatóság ajánlja, hogy a közjegyzők hagyatéki ügyintézési folyamatokra lebontva mutassák be az adatkezelés körülményeit (azaz az adatkezelés célját, jogalapját, a kezelt adatok körét, adatkezelés időtartamát). Emellett a Hatóság javasolja, hogy a közjegyzők készítsenek a várható örökösök részére hagyatéki ügyintézésről szóló általános tájékoztatót.

Melléklet

Az ajánlás alapjául szolgáló főbb jogszabályi rendelkezések

Az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) 2. cikk (1) bekezdése alapján az általános adatvédelmi rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

Alaptörvény VI. cikk: *„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.*

(2) Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalmát.

(3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

(4) A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.”

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése, továbbá a személyes adatok Európai Unión belüli szabad áramlásának elősegítése.

Az Infotv. 38. § (4) bekezdése: *„A Hatóság a (2) és (2a) bekezdés szerinti feladatkörében különösen*

a) javaslatot tehet a személyes adatok kezelését, valamint a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő jogszabályok megalkotására, illetve módosítására, véleményezi a feladatkörét érintő jogszabályok tervezetét;

(...)

c) általános jelleggel vagy meghatározott adatkezelő részére ajánlást bocsát ki;”

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 1. pontja: *„személyes adat”: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.”*

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 2. pontja: *„adatkezelés”: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb*

módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.”

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 7. pontja: „adatkezelő”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja.”

*Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés c) pont: „(1) A személyes adatok:
c) az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és a szükségesre kell korlátozódniuk („adattakarékosság”);”*

Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés: „(1) A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;

b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;

c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;

d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;

e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;

f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

Az első albekezdés f) pontja nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre.”

Az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (1)-(6) bekezdései: „(1) Az adatkezelő megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy az érintett részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a 13. és a 14. cikkben említett valamennyi információt és a 15–22. és 34. cikk szerinti minden egyes tájékoztatást tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtja, különösen a gyermekeknek címzett bármely információ esetében. Az információkat írásban vagy más módon – ideértve adott esetben az elektronikus utat is – kell megadni. Az érintett kérésére szóbeli tájékoztatás is adható, feltéve, hogy más módon igazolták az érintett személyazonosságát.

(2) Az adatkezelő elősegíti az érintett 15–22. cikk szerinti jogainak a gyakorlását. A 11. cikk (2) bekezdésében említett esetekben az adatkezelő az érintett 15–22. cikk szerinti jogai gyakorlására irányuló kérelmének a teljesítését nem tagadhatja meg, kivéve, ha bizonyítja, hogy az érintettet nem áll módjában azonosítani.

(3) Az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül, de mindenféleképpen a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet a 15–22. cikk szerinti kérelem nyomán hozott intézkedésekről. Szükség esetén, figyelembe véve a kérelem összetettségét és a kérelmek számát, ez a határidő további két hónappal meghosszabbítható. A határidő meghosszabbításáról az adatkezelő a késedelem okainak megjelölésével a kérelem kézhezvételétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet. Ha az érintett

elektronikus úton nyújtotta be a kérelmet, a tájékoztatást lehetőség szerint elektronikus úton kell megadni, kivéve, ha az érintett azt másként kéri.

(4) Ha az adatkezelő nem tesz intézkedéseket az érintett kérelme nyomán, késedelem nélkül, de legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet az intézkedés elmaradásának okairól, valamint arról, hogy az érintett panaszt nyújthat be valamely felügyeleti hatóságnál, és élhet bírósági jogorvoslati jogával

(5) A 13. és 14. cikk szerinti információkat és a 15–22. és 34. cikk szerinti tájékoztatást és intézkedést díjmentesen kell biztosítani. Ha az érintett kérelme egyértelműen megalapozatlan vagy – különösen ismétlődő jellege miatt – túlzó, az adatkezelő, figyelemmel a kért információ vagy tájékoztatás nyújtásával vagy a kért intézkedés meghozatalával járó adminisztratív költségekre:

a) észszerű összegű díjat számíthat fel, vagy

b) megtagadhatja a kérelem alapján történő intézkedést.

A kérelem egyértelműen megalapozatlan vagy túlzó jellegének bizonyítása az adatkezelőt terheli.

(6) A 11. cikk sérelme nélkül, ha az adatkezelőnek megalapozott kétségei vannak a 15–21. cikk szerinti kérelmet benyújtó természetes személy kilétével kapcsolatban, további, az érintett személyazonosságának megerősítéséhez szükséges információk nyújtását kérheti.”

Az általános adatvédelmi rendelet 13. cikke: „(1) Ha az érintettre vonatkozó személyes adatokat az érintettől gyűjtik, az adatkezelő a személyes adatok megszerzésének időpontjában az érintett rendelkezésére bocsátja a következő információk mindegyikét:

a) az adatkezelőnek és – ha van ilyen – az adatkezelő képviselőjének a kiléte és elérhetőségei;

b) az adatvédelmi tisztviselő elérhetőségei, ha van ilyen;

c) a személyes adatok tervezett kezelésének célja, valamint az adatkezelés jogalapja;

d) a 6. cikk (1) bekezdésének f) pontján alapuló adatkezelés esetén, az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekei;

e) adott esetben a személyes adatok címzettjei, illetve a címzettek kategóriái, ha van ilyen;

f) adott esetben annak ténye, hogy az adatkezelő harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére kívánja továbbítani a személyes adatokat, továbbá a Bizottság megfelelőségi határozatának léte vagy annak hiánya, vagy a 46. cikkben, a 47. cikkben vagy a 49. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett adattovábbítás esetén a megfelelő és alkalmas garanciák megjelölése, valamint az azok másolatának megszerzésére szolgáló módokra vagy az azok elérhetőségére való hivatkozás.

(2) Az (1) bekezdésben említett információk mellett az adatkezelő a személyes adatok megszerzésének időpontjában, annak érdekében, hogy a tisztességes és átlátható adatkezelést biztosítsa, az érintettet a következő kiegészítő információkról tájékoztatja:

a) a személyes adatok tárolásának időtartamáról, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjairól;

b) az érintett azon jogáról, hogy kérelmezheti az adatkezelőtől a rá vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását, és tiltakozhat az ilyen személyes adatok kezelése ellen, valamint az érintett adathordozhatósághoz való jogáról;

c) a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontján vagy a 9. cikk (2) bekezdésének a) pontján alapuló adatkezelés esetén a hozzájárulás bármely időpontban történő visszavonásához való jog, amely nem érinti a visszavonás előtt a hozzájárulás alapján végrehajtott adatkezelés jogszerűségét;

d) a felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának jogáról;

e) arról, hogy a személyes adat szolgáltatása jogszabályon vagy szerződéses kötelezettségen alapul vagy szerződés kötésének előfeltétele-e, valamint hogy az érintett köteles-e a személyes adatokat megadni, továbbá hogy milyen lehetséges következményeikkel járhat az adatszolgáltatás elmaradása;

f) a 22. cikk (1) és (4) bekezdésében említett automatizált döntéshozatal ténye, ideértve a profilalkotást is, valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozóan érthető információk, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel, és az érintettre nézve milyen várható következményekkel bír.

(3) Ha az adatkezelő a személyes adatokon a gyűjtésük céljától eltérő célból további adatkezelést kíván végezni, a további adatkezelést megelőzően tájékoztatnia kell az érintettet erről az eltérő célról és a (2) bekezdésben említett minden releváns kiegészítő információról.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés nem alkalmazandó, ha és amilyen mértékben az érintett már rendelkezik az információkkal.”

Az általános adatvédelmi rendelet 14. cikke: „(1) Ha a személyes adatokat nem az érintettől szerezték meg, az adatkezelő az érintett rendelkezésére bocsátja a következő információkat:

a) az adatkezelőnek és - ha van ilyen - az adatkezelő képviselőjének a kiléte és elérhetőségei;

b) az adatvédelmi tisztviselő elérhetőségei, ha van ilyen;

c) a személyes adatok tervezett kezelésének célja, valamint az adatkezelés jogalapja;

d) az érintett személyes adatok kategóriái;

e) a személyes adatok címzettjei, illetve a címzettek kategóriái, ha van ilyen;

f) adott esetben annak ténye, hogy az adatkezelő valamely harmadik országbeli címzett vagy valamely nemzetközi szervezet részére kívánja továbbítani a személyes adatokat, továbbá a Bizottság megfelelési határozatának léte vagy annak hiánya, vagy a 46. cikkben, a 47. cikkben vagy a 49. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett adattovábbítás esetén a megfelelő és alkalmas garanciák megjelölése, valamint az ezek másolatának megszerzésére szolgáló módokra vagy az elérhetőségekre való hivatkozás.

(2) Az (1) bekezdésben említett információk mellett az adatkezelő az érintett rendelkezésére bocsátja az érintettre nézve tisztességes és átlátható adatkezelés biztosításához szükséges következő kiegészítő információkat:

a) a személyes adatok tárolásának időtartama, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjai;

b) ha az adatkezelés a 6. cikk (1) bekezdésének f) pontján alapul, az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekeiről;

c) az érintett azon joga, hogy kérelmezheti az adatkezelőtől a rá vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását, és tiltakozhat a személyes adatok kezelése ellen, valamint az érintett adathordozhatósághoz való joga;

d) a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontján vagy a 9. cikk (2) bekezdésének a) pontján alapuló adatkezelés esetén a hozzájárulás bármely időpontban való visszavonásához való jog, amely nem érinti a visszavonás előtt a hozzájárulás alapján végrehajtott adatkezelés jogszerűségét;

e) a valamely felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának joga;

f) a személyes adatok forrása és adott esetben az, hogy az adatok nyilvánosan hozzáférhető forrásokból származnak-e; és

g) a 22. cikk (1) és (4) bekezdésében említett automatizált döntéshozatal ténye, ideértve a profilalkotást is, valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozó érthető információk, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel, és az érintettre nézve milyen várható következményekkel bír.

(3) Az adatkezelő az (1) és (2) bekezdés szerinti tájékoztatást az alábbiak szerint adja meg:

a) a személyes adatok kezelésének konkrét körülményeit tekintetbe véve, a személyes adatok megszerzésétől számított észszerű határidőn, de legkésőbb egy hónapon belül;

b) ha a személyes adatokat az érintettel való kapcsolattartás céljára használják, legalább az érintettel való első kapcsolatfelvétel alkalmával; vagy

c) ha várhatóan más címzettel is közlik az adatokat, legkésőbb a személyes adatok első alkalommal való közlésekor.

(4) Ha az adatkezelő a személyes adatokon a megszerzésük céljától eltérő célból további adatkezelést kíván végezni, a további adatkezelést megelőzően tájékoztatnia kell az érintettet erről az eltérő célról és a (2) bekezdésben említett minden releváns kiegészítő információról.

(5) Az (1)-(4) bekezdést nem kell alkalmazni, ha és amilyen mértékben:

a) az érintett már rendelkezik az információkkal;

b) a szóban forgó információk rendelkezésre bocsátása lehetetlennek bizonyul, vagy aránytalanul nagy erőfeszítést igényelne, különösen a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból, a 89. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételek és garanciák figyelembevételével végzett adatkezelés esetében, vagy amennyiben az e cikk (1) bekezdésében említett kötelezettség valószínűsíthetően lehetetlenné tenné vagy komolyan veszélyeztetné ezen adatkezelés céljainak elérését. Ilyen esetekben az adatkezelőnek megfelelő intézkedéseket kell hoznia - az információk nyilvánosan elérhetővé tételét is ideértve - az érintett jogainak, szabadságainak és jogos érdekeinek védelme érdekében;

c) az adat megszerzését vagy közlését kifejezetten előírja az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jog, amely az érintett jogos érdekeinek védelmét szolgáló megfelelő intézkedésekről rendelkezik; vagy

d) a személyes adatoknak valamely uniós vagy tagállami jogban előírt szakmai titoktartási kötelezettség alapján, ideértve a jogszabályon alapuló titoktartási kötelezettséget is, bizalmasnak kell maradnia.

A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hetv.) 6.§ (1) bekezdés dc) pontja:

„d) hagyatéki eljárásban érdekelt: aki

da) az öröklésben érdekelt, (...)

dc) az örökhagyó hagyatékához tartozó, a halállal az örökösként érdekeltre átszálló jognak vagy követelésnek a hagyatéki eljárásban fellépő kötelezettje, és”

A Hetv. 6.§ (1) bekezdés l) pontja:

„l) öröklésben érdekelt: az örökösként érdekelt, továbbá az, aki az eljárásban hagyatéki hitelezőként, igénylőként vagy kötelesrészre jogosultként lépett fel, továbbá a 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti végrendeleti végrehajtó és hagyatéki gondnok, valamint a biztosítási intézkedés, illetve a jogorvoslat iránti kérelem előterjesztése körében a gyámhatóság, valamint az a harmadik személy, akinek a részére az örökhagyó kizárólagos tulajdonában álló ingatlant, vagy osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanban az örökhagyó hagyatékát képező tulajdoni hányadot a törvényes öröklés szabályai szerint közösen öröklő törvényes örökösök – ideértve a csupán kötelesrészre jogosult, de a kötelesrészét az ingatlanból természetben megkapó törvényes örököst is – a földken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Foktftv.) 18/A. § (1) bekezdés c) pontja vagy 18/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján hagyatéki eljárás keretében egyben kívánják értékesíteni, és e harmadik személy a közjegyzőnek bejelentette, hogy az ingatlant vagy tulajdoni illetőséget a hagyatéki eljárás keretében hajlandó megvásárolni, valamint aki elővásárlóként a mezőgazdasági igazgatási szerv döntése alapján e személy helyett az ingatlant vagy tulajdoni illetőséget megszerezni jogosult;”

A Hetv. 18.§ (1) bekezdése:

„18. § (1) Ha a közjegyző végzése több személyt vagy vagyontárgyat, illetve ügyet érint, és a végzésben foglalt egyes rendelkezések alapján történő intézkedésekhez a végzés rendelkező részét az abban foglaltak teljesítése céljából valamely hatóságnak, intézménynek vagy egyéb, az intézkedésben érdekeltnek meg kell küldeni, a közjegyző a végzésnek csak az adott személyre

és vagyontárgyra vonatkozó kivonatát küldi meg, amely az intézkedés foganatosításához szükséges.”

A Hetv. 90. §-a:

(1) A tárgyaláson hozott végzéseket a tárgyalás napján kell kihirdetni.

(2) Kézbesítés útján kell közölni:

a) – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – a hagyatékátadó végzést vagy az eljárást befejező egyéb végzést

aa) a hagyatéki eljárásban érdekelttekkel,

ab) ha az érdekelték között méhmagzat, kiskorú, cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló vagy ismeretlen helyen tartózkodó személy van, akkor a gyámhatósággal;

b) a tárgyaláson hozott végzést azzal az eljárásban fellépett érdekelttel, aki a tárgyalásra nem volt szabályszerűen megidézve;

c) a tárgyaláson hozott olyan végzést, amely új határnap kitűzésére vonatkozik, vagy amely ellen külön fellebbezésnek van helye, azzal az érdekelttel, aki a tárgyaláson – szabályszerű idézés ellenére – nem jelent meg;

d) a tárgyaláson kívül hozott végzést az érdekelttekkel.

(3) A közjegyző a hagyatékátadó végzést vagy az eljárást befejező egyéb végzést a tárgyaláson jelen levő érdekelték részére nyomban kézbesítheti.

(4) A (2) bekezdés alá nem eső végzést a kihirdetéssel közölni kell tekinteni.”

A Hetv. 91-92/A. §-a (Az eljárás befejezését követő intézkedések):

91. § (1) A fellebbezéssel megtámadható végzés jogerőre emelkedését a közjegyző állapítja meg. A jogerőre emelkedésről az érdekeltet – kivéve a vagyontárgyat törvényes öröklés útján megszerző államot vagy települési önkormányzatot – külön értesíteni nem kell, de az érdekelt kérelmére a végzés bemutatott kiadmányaira rá kell vezetni a jogerőre emelkedést tanúsító záradékot.

(2) Ha a hagyatékot teljes hatállyal átadó végzés vagy a teljes hatályúvá vált ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés jogkövetkezményeinek foganatosításához közhiteles nyilvántartásba való bejegyzés szükséges, annak foganatosítása iránt a közjegyző a nyilvántartást vezető belföldi hatóságot a végzés egy példányának megküldésével megkeresi. Ingatlant érintő bejegyzés esetén a közjegyző felhívja az ingatlanügyi hatóságot a nyilvántartásba való bejegyzésre és a hagyatékátadó végzést csatolja.

(2a) Ha a teljes hatályú hagyatékátadó végzés utóöröklési jogot tartalmaz, akkor a közjegyző a Végrendeletek Országos Nyilvántartásába bejegyzí az előörökös nevét, születési nevét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét, valamint az utóöröklési jogot tartalmazó teljes hatályú hagyatékátadó végzés egyedi azonosításához szükséges adatokat.

(2b) A közjegyző a (2) bekezdésben foglaltakon túl minden esetben értesíti a cégbíróságot, ha az állam – nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével – gazdasági társaságban bármilyen mértékű társasági részesedést örökölt.

(3) A közjegyző a teljes hatályú hagyatékátadó végzés és az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását megállapító végzés jogerőre emelkedésének megállapítása után megteszi a jogszabályban előírt intézkedéseket.

(4) A teljes hatályú hagyatékátadó végzés, az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását megállapító végzés, valamint az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedésének megállapítása után a végzés rendelkezéseinek megfelelően a közjegyző intézkedik a biztosítási intézkedés folytán hatósági, közjegyzői vagy bírósági letétben levő vagyontárgy kiutalása, valamint a hagyatéki eljárás során korábban elrendelt biztosítási intézkedéssel birtokba adott (birtokban hagyott) vagyontárgynak a jogosult részére való átadása és a zár alá vétel megszüntetése iránt.

(5) Az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzésben a közjegyző rendelkezik a hagyatéki eljárás során korábban elrendelt biztosítási intézkedés fenntartásáról vagy megszüntetéséről. A közjegyző a biztosítási intézkedést megszünteti, ha elrendelésének oka megszűnt.

92. § (1) A közjegyző a jogerős teljes hatályú hagyatékátadó végzést és a teljes hatályúvá vált ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzést az illetékkiszabás végett megküldi az illetékes állami adóhatóságnak.

(2) A hagyaték bejelentése céljából a közjegyző a jogerős teljes hatályú hagyatékátadó végzést, a teljes hatályúvá vált ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzést és a jogszabályban előírt egyéb iratokat a teljes hatályú hagyatékátadó végzés, az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását megállapító végzés jogerőre emelkedésének megállapításától számított 15 napon belül az illetékes állami adóhatóságnak küldi meg.

92/A. § A közjegyző az ingatlant érintő hagyatéki eljárásban tájékoztatja a feleket a területi közigazgatás működésével kapcsolatos egyes kérdésekről, valamint egyes törvényeknek az Alaptörvény tizenegyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2022. évi XXII. törvény 11. §-a szerinti adatváltozás-kezelési szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről.”

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.).

„56. § (1) bekezdése: „ A szolgáltató e törvény szerinti feladata ellátásában közreműködő vezetője és foglalkoztatottja az e törvényben, valamint az annak felhatalmazásán alapuló jogszabályban foglalt kötelezettség teljesítése során birtokába jutott személyes adatokat – ideértve a pénzeszköz és vagyon forrására vonatkozó információkat – kizárólag a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása érdekében végrehajtandó feladatai céljából, az azok ellátásához szükséges mértékben megismerheti és kezelheti.

(2) A szolgáltató az e törvényben, valamint az annak felhatalmazásán alapuló jogszabályban foglalt kötelezettség teljesítése során birtokába jutott személyes adatokat az üzleti kapcsolat megszűnésétől, illetve az ügyleti megbízás teljesítésétől számított nyolc évig jogosult kezelni és köteles megőrizni.

57. § (...)

(2) A szolgáltató – az általa vezetett nyilvántartásban – az e törvényben, valamint az annak felhatalmazásán alapuló jogszabályban foglalt kötelezettség teljesítése során birtokába jutott okiratot, illetve annak másolatát, beleértve az elektronikus azonosítás során birtokába jutott okiratot is, valamint a bejelentés és a 42. § szerinti adatszolgáltatás teljesítését, az ügylet teljesítésének a 34. § és a 35. § szerinti felfüggesztését igazoló iratot, illetve azok másolatát, valamint minden egyéb, az üzleti kapcsolattal összefüggésben keletkezett iratot, illetve azok másolatát az üzleti kapcsolat megszűnésétől, illetve az ügyleti megbízás teljesítésétől számított nyolc évig köteles megőrizni.”

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számviteli tv.):

„166. § (1) Számviteli bizonylat minden olyan a gazdálkodó által kiállított, készített, illetve a gazdálkodóval üzleti vagy egyéb kapcsolatban álló természetes személy vagy más gazdálkodó által kiállított, készített okmány (számla, szerződés, megállapodás, kimutatás, hitelintézeti bizonylat, bankkivonat, jogszabályi rendelkezés, egyéb ilyennek minősíthető irat) - függetlenül annak nyomdai vagy egyéb előállítási módjától -, amely a gazdasági esemény számviteli elszámolását (nyilvántartását) támasztja alá.

(2) A számviteli bizonylat adatainak alakilag és tartalmilag hitelesnek, megbízhatónak és helytállónak kell lennie. A bizonylat szerkesztésekor a világosság elvét szem előtt kell tartani.

(3) A számviteli bizonylatot a gazdasági művelet, esemény megtörténtének, illetve a gazdasági intézkedés megtételének vagy végrehajtásának időpontjában, illetve időszakában, magyar

nyelven kell kiállítani. A magyar nyelven kiállított bizonylaton az adatok más nyelv(ek)en is feltüntethetők.

(...)

169. § (1) A gazdálkodó az üzleti évről készített beszámolót, az üzleti jelentést, valamint az azokat alátámasztó leltárt, értékelést, főkönyvi kivonatot, továbbá a naplófőkönyvet, vagy más, a törvény követelményeinek megfelelő nyilvántartást olvasható formában legalább 8 évig köteles megőrizni.

(2) A könyvviteli elszámolást közvetlenül és közvetetten alátámasztó számviteli bizonylatot (ideértve a főkönyvi számlákat, az analitikus, illetve részletező nyilvántartásokat is), legalább 8 évig kell olvasható formában, a könyvelési feljegyzések hivatkozása alapján visszakereshető módon megőrizni.”

A közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet (a továbbiakban: KÜSZ) 27. § (2) bekezdés: „A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 162. § (5) bekezdésében foglalt betekintés engedélyezésére a közjegyző jogosult.”

KÜSZ 28 (1) bekezdés: „Az eljárásban részt nem vevő személy részére a közjegyző engedélyezi a felvilágosítást, ha azt a jogszabály lehetővé teszi vagy ahhoz valamennyi érintett hozzájárult.”

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 162.§ (5) bekezdése: „Az (1)–(4) bekezdésben meghatározott személyeken és szerveken kívül – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben szabályozott tájékoztatás kivételével – az eljárásról felvilágosítás annak adható, akinek az eljárás lefolytatásához, illetve annak eredményéhez jogi érdeke fűződik. Az eljáró bíróság elnöke – az ehhez fűződő jogi érdek igazolása után – engedélyezi az iratok megtekintését, az azokról való másolat vagy kivonat készítését, illetve a szükséges felvilágosítás megadását.”

A közjegyzői díjszabásról szóló 22/2018. (VIII. 23.) IM rendelet (továbbiakban: Díjr.) szerint: „17. § (1) Leírási díjként a közjegyző oldalanként 230 Ft-ot számít fel. Ha az oldal tartalma kizárólag vagy túlnyomórészt számokból áll vagy idegen nyelvű, ennek kétszeresét kell fizetni. A megkezdett oldal teljes oldalnak számít.

(...) 7. Költségátalány

18. § (1) A 15–17. § szerinti költségeken felül a közjegyző részére a munkadíj 40%-ának megfelelő összeget költségátalányként kell megfizetni.”

A Díjr. 33.§ (1) bekezdése szerint: „Az okiratról készült másolat, kiadmány és kivonat hitelesítésének munkadíja oldalanként 750 Ft.”